

PROF. DR. ATALAY YÖRÜKOĞLU
ULUSAL ÇOCUK VE ERGEN RUH SAĞLIĞI POLİTİKALARI
IX. ÇALIŞTAY RAPORU

“TÜRKİYE’DE GENÇ OLMAK”

2006 yılından bu yana düzenlenmekte olan Prof. Dr. Atalay Yörükoğlu Ulusal Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı Politikaları Çalıştay’ının dokuzuncusu 17 Ocak 2014 tarihinde Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı ve Türkiye Çocuk ve Genç Psikiyatrisi Derneği işbirliğinde Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesinde gerçekleştirilmiştir. Çalıştaya konuşmacı ve tartışmacı olarak bakanlıklardan, parti gençlik kollarından, fakültelerden, rehberlik-araştırma merkezlerinden, sivil toplum örgütlerinden politikacı, hekim, çocuk psikiyatristi, psikolog, sosyal hizmet uzmanı, pediyatrist, eğitimci, çocuk gelişim uzmanı gibi çeşitli çalışma alanlarından uzmanlar katılmışlardır.

Teması “Türkiye’de Genç Olmak” olarak belirlenen Çalıştayda Türkiye’de genç olmanın ruhsal, sosyal, toplumsal, teknolojik yanları ele alınarak tartışılmıştır. “Gençlik Politikaları” başlıklı ilk sunumda Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Gençlik ve Spor Bakanlığının ülkemizde gençlere yönelik hizmetleri ve planları aktarılmış, daha sonra AK Parti ve CHP Gençlik Kolları temsilcilerinin de yer aldığı grup tartışmasında görüş ve geri bildirimler alınmış, öğleden sonra gerçekleşen ikinci sunumda “Türkiye’de Genç Olmak” tartışılmış ve çalıştayın çıktıları aşağıda özetlenmeye çalışılmıştır.

Sunum I “Gençlik Politikaları”

Dr. Nail Abdulgazi Alataş - Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Müsteşar Yardımcısı, “Gençlere Yönelik Sosyal Politikalar”

Doç. Dr. Basri Hakan Hakyemez -Gençlik ve Spor Bakanlığı, Müsteşar,
“Gençlik Politikaları”

Grup Tartışması

Emre Cemil Ayvalı - AK Parti Gençlik Kolları, Genel Başkan Yardımcısı, Halkla İlişkiler Başkanı

Gökçe Pişkin - CHP Gençlik Kolları, Genel Başkan Yardımcısı, CHP Parti Meclisi Üyesi

Sunum II “Türkiye’de Genç Olmak”

Prof. Dr. Bahar Gökler - Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı Emekli Öğretim Üyesi, Çocuk İstismarını ve İhmalini Önleme Derneği Başkanı,

“*Toplumsal ve Bireysel Kimlik Açısından Günümüz Gençliği*”

Prof. Dr. Mutlu Binark - Başkent Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo Televizyon ve Sinema Bölümü Anabilim Dalı Başkanı,

“*Yeni Medya ve Gençlik*”

Prof. Dr. Aylin Görgün Baran - Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü Başkanı, Hacettepe Üniversitesi Gençlik Araştırmaları ve Uygulama Merkezi Başkanı

“*Sosyolojik Olarak Gençlik*”

Hacettepe Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Murat Tuncer’in, açılış konuşmasında, Üniversitelerde öğretim üyelerinin yaşam alanlarını gençlerle paylaşmasının uygun olacağı, bunun karşılıklı saygıya dayalı bir ilişki biçimiyle sağlanabileceği belirtildi. Gençlik döneminin enerji ile özdeşleştiği; gençlerin daha hızlı bir yaşam ve bilgiye daha hızlı ulaşım istedikleri ve bu özelliklerin çok fark edilmediği aktarıldı. Gençlerin istekleri konusunda daha duyarlı olunması gerektiği, hak ettikleri sosyal etkinlikler, tiyatro, müzik

yapacakları ortamlar, özgürce zaman geçirebilecekleri alanlar yaratılması gerektiği vurgulandı.

“Gençlik Politikaları” Sunumu’nda,

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Dr. Nail Abdülgazi Alataş, Bakanlığın daha çok çocuk sorunları ile ilgilendiğini, ancak gençlik dönemindeki sorunların çocukluk döneminin uzantısı olduğunu söyledi. Gençlik dönemi konularının kendilerinden başka Milli Eğitim Bakanlığı ile Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından ele alındığını belirtti. Bakanlığın bünyesinde “Korunmaya Muhtaç” çocuklar ve gençlerle ilgili çalışmaların ağırlıklı olarak yer aldığını aktardı. Türkiye’nin Çocuk Hakları Sözleşmesi’nde taraf ülke olduğu hatırlatılarak, bu kapsamda yapılan strateji eylem planlarının olduğu, aktarılan aksaklıklara yönelik iyileştirme çalışmalarının yapıldığı belirtildi. Çocuklarla ilgili komisyonların kurulduğu ve çocuk bakışı olan bir anayasanın hazırlatıldığı söylendi. Türkiye’de 16 yaş altı çalışan çocuklara yönelik asgari ücret uygulamasının kaldırıldığını, çocuk olduğu kabul edilen bir yaş için bir tarife uygulanmasının doğru bulunmadığı savunuldu.

Dr. Nail Abdülgazi Alataş, Bakanlıklarının daha çok okuyan gençlere odaklandığını, oysa okumayan gençlerin sorunlarının da çok olduğunu belirtti. Sosyal politikalara bütün olarak bakmak gerektiği, desteklenmesi gereken genç kitlesinin yalnızca okuyan gençleri değil sokakta, sanayide çalışan gençleri de içermesi gerektiğini vurguladı. Madde ve internet bağımlılığının Türkiye için en önemli ve hızlı yaygınlaşan sorunlarından biri olduğu belirterek İçişleri Bakanlığı bünyesindeki TUBİM (Türkiye Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi) işbirliği ile hazırlanan geniş kapsamlı eylem planında üniversitelere birçok görev biçildiğinin altını çizdi. Son dönemde iyice artan “çocuk gelinlerin” çok önemli bir konu olduğunu aktardı.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı’nın TUBİ-TAK işbirliği ile hayata geçirdiği ÇETUS (Çocuk Erken Tanı ve Uyarı Sistemi) projesi ile riskli gruplara ilişkin erken uyarı sistemi kurularak erken önleme ve müdahale amaçlandığı; bu ça-

lışmayla bölgesel farklılıklara göre özel müdahaleler yapmanın daha doğru olduğu, çalışmaların akademisyenlerle ortak yürütüldüğü ve Hacettepe Üniversitesi’nin bu bağlamda çok önemli bir yere sahip olduğu aktarıldı.

Bu bölüme ilişkin tartışmalarda, toplumumuzda ötekileştirilmiş gençlerin varlığı ve cinsiyet ayırımına giden bir süreç yaşanması; bir milyona yakın çocuk işçinin olduğu bir ülkede üniversite öğrencilerinin evliliğe teşvik edilip çocuk doğurmasının istenmesi gibi politikalar eleştirildi.

Gençlik ve Spor Bakanlığı Müsteşarı Doç. Dr. Basri Hakan Hakyemez, Bakanlığın 03/06/2011 tarihinde, Gençliğe ve Spora yönelik hizmetlerin tek çatı altında toplanması ve koordinasyonun sağlanması amacıyla kurulduğunu, ilk ödevlerinin ulusal gençlik ve spor politika belgesinin hazırlanması olduğunu, başlangıçta 81 ilde üniversiteli, işçi, köylü 8000 genç ile Gençlik Çalıştayları’nı ve 15000 gencin katılımıyla 2.Gençlik Şurası’nı yaparak gençlerin istek ve beklentilerinin saptandığını aktardı. Temel amaçlarının, gençlik algısını doğru bir zemine oturtabilmek, gençliğin gereksinim, sorun, beklenti ve endişelerini tespit etmek, gençler ile ilgili çalışma yapan kurum, kuruluş ve sivil toplum kuruluşlarını belirlemek ve bunlar arasında koordinasyonu sağlamak, var olan kaynakları gençliğin gelişimini sağlayacak şekilde kullanmak, gençliğin kişisel ve sosyal gelişimini desteklemek olduğunu ve hedef grup olarak 14-29 yaş aralığının belirlendiğini aktardı. Gençlik Merkezleri’nin ve buraya üye gençlerin sayısının artırıldığını, gençlik faaliyetlerine katılımında rekor artış olduğunu, sosyal projeler, müzik, tiyatro, dil gibi etkinlik alanları oluşturulduğunu, Türkiye turları, gençlik kampları, uluslararası geziler düzenlendiğini, eğitimler ve çalıştaylar ile gençliğin yanında olduklarını, lisanslı sporcu sayılarında anlamlı artış olduğunu belirtti.

Grup Tartışması’nda,

Cumhuriyet Halk Partisi adına CHP Gençlik Kolları Dış İlişkilerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı ve Parti Meclisi üyesi Gökçe Pişkin, gençliği toplumun en canlı, en duyarlı kesimi,

değişimin başlıca sürükleyici gücü, ilerlemenin unsuru ve bugünün ortakları olarak gördüklerini ve Türkiye adına "Gençler Gençliğini Yaşayacak" isimli bir kitapçık basıldığından söz ederek, 2011 yılında AB kapsamında gençlik için hedef projelerin planlandığını aktardı. İstatistiklerden hareketle Türkiye'de yaşayan 19 milyon gencin (15-29 yaş arası) 1/3'ünün çalıştığını, 1/3'ünün okuduğunu ve 1/3'ünün ne okuduğunu ne de çalıştığını, 2 milyonun üzerinde genç kadının ne öğrenim gördüğünü ne de çalıştığını belirtti. Gençliği bekleyen tehlikeler, bencilleşme, yalnızlaşma, kimliksizleşme, toplumsal cinsiyet eşitsizliği, kutuplaşma gibi ana başlıklarla anıldı. Gençlerin özgürleşme, eşitsizlik, güvensizlik, yalnızlaşma sorunu olduğu tartışıldı. Dünyada Ulusal Gençlik Politikasının 155 ülkede var olduğu, Avrupa ülkeleri arasında Ulusal Gençlik Konseyi'ne sahip olmayan tek ülkenin Türkiye olduğu belirtilerek, 0-29 yaş arasına kesintisiz yaklaşımda bulunulması istendi. Gençlik politikalarında kurumlar arası bütünlük çalışması olduğu ancak günü kurtaran politikaların uygulandığı belirtildi.

Gençlik meclislerinin 1998 yılında BM Kalkınma Programı desteğinde, 2005 yılı Belediyeler Kanunu ile zorunlu hale geldiği, 2005-2012 yıllarında 3000 belediye arasında 150 Gençlik Meclisi kurulduğu bilgisi paylaşıldı. Gençlik meclislerinin sayıca yetersiz olduğu, yeterli kaynak ayrılmadığı, uygun projelerin desteklenmediği ve işlevsel olarak uygulanmayan alanlarla sınırlı kaldığı dile getirildi. Gençlere yönelik sorunların zihniyet, eğitim ve iş başlıkları altında toplanabileceği belirtildi. Bunun sonucunda eşitsizlik ve sosyal dışlama, belirsizlik ve güvensizlik, özerklik kaybının kaçınılmaz olduğu savunuldu. İş ve eğitim sorunu yaşayan gençlerin uygun biçimde düşünemeyeceğinin altı çizildi.

Eğitime ilişkin paylaşılan istatistiksel bilgilerde, yılda 1.5 milyon gencin sınava girdiği, yalnızca 1/3'ünün lisans ya da önlisansa yerleşebildiği, burs / kredi miktarının yaklaşık 260 TL olabildiği, 2009'da MEB bütçesinin yalnızca %4,57'sinin yeni yatırımlara harcanabildiği, YURT-KUR'un 281 yurdunda 248.664 öğrenci yaşamakta oldu-

ğu, öğrenci başına 13.5 metrekarelik alan, 104 kişiye bir bilgisayar düştüğü, özel yurtların sayısının 3.500'e bu yurtlarda kalan öğrenci sayısının 300.000'e yaklaştığı, dünyanın en iyi 500 üniversitesi sıralamasına birkaç üniversitemizin son sıralardan girdiği aktarıldı. Bu bilgiler ışığında eğitim sorunları eşitsizlikler, eğitime yetersiz kaynak, eğitim kalitesi, sınav merkezli eğitim sistemi, burslar ve krediler, yurt sorunu, yeni açılan üniversitelerdeki sorunlar, plansız kontenjanlar ve YÖK düzeni başlıklarıyla tartışıldı.

Kentsel bölgelerde %25'e varan genç nüfus varlığı, üç milyonu aşan resmi işsizlerin 1/3'ünün 15-24 yaş arası oluşu, kadınların işgücüne katılım oranının %28 oluşu önemli bilgiler olarak paylaşıldı. Bu sonuçlar ışığında genç işsizler ordusu, genç kadınlar ve çalışma yaşamı, kayıt dışı ve güvencesiz çalışma, eğitim-işgücü piyasası arasındaki kopukluklar gibi başlıklar çözüm bekleyen önemli alanlar olarak anıldı. İstatistiklere göre her dört gençten birinin yoksul olduğu, gençlerin %32'sinin ailesinin ekonomik yardımına gereksinim duyduğu, %72'sinin ekonomik olanaklarının aile evinden çıkıp kendi yaşamlarını kurmalarına yetmediği, %18'i 6-8 kişilik ailelerde yaşadığı, yalnızca %36'sının günlük gazete, %27'sinin kitap okuduğu bilgisi paylaşıldı. En çok tercih edilen boş zaman etkinliğinin %81 ile televizyon izlemenin olduğu görüldü. Gençlerin sadece %2'sinin yabancı bir ülkeyi ziyaret ettiği öğrenildi. Bu veriler ışığında yoksulluk, ekonomik bağımsızlığın olmaması, aile içi sorunlar ve çevre baskıları, gençlerin sosyal hayata sınırlı katılımı, dış dünyayla sınırlı etkileşim gençlerin sağlıklı kendilik gelişiminde önemli riskler olarak tartışıldı.

Gençlerin, kişiliklerini güçlendirecek olanaklarla, kararlarını özgür biçimde alabilmelerinin sağlanması, fırsat eşitliği oluşturularak gençlere yatırım yapılması istendi. Gençlerin düşüncelerinin dikkate alınması önemli bir gereklilik olduğu, pankart açtığı için tutuklanan gençlerin var olduğu bir ortamda bunun sağlanmasının çok daha güçlü bir biçimde karşımıza çıktığı vurgulandı.

Adalet ve Kalkınma Partisi Gençlik Kolları Genel Başkan Yardımcısı, Halkla İlişkiler Başkanı Emre Cemil Ayvalı, günümüz gençliğinin, geçmişteki "tek tip" gençliğe göre giderek daha özgürleşen bir gençlik olduğunu; geçmişte çocukların doğdukları zaman elleri kolları bağlı doğdukları, ilkokula geldikleri zaman kara önlük-beyaz yaka tek tip giyinmiş, saçlar üç numara kesilmiş tek parti disiplini anlayışını ortaya koyan, üniversiteye geldiklerinde rejimin bekçisi, emanetçisi ve askeri olduğunu savunan bir gençlik olduğunu, 1980 darbesi öncesi ve sonrasında 2000'li yıllara kadar gençlerin öncü rol oynamadığını, gençlerin kol kası görevi gördüğünü belirtti. Ancak günümüz gençliğine baktığımız zaman çocuğun doğumdan itibaren özgür olduklarını, refah düzeyinin artması ve demokratik standartların gelişmesi ile ilkokulda bile istedikleri gibi giyinebildiklerini, en küçük çocukların bile tablet kullanmayı, internete girmeyi bildiklerini aktardı. Emanetçi ya da bekçinin tek görevinin içeride ne olduğunu bilmeden, faydasını anlamadan, karar mekanizması nasıldır diye sorgulamadan yalnızca korumak, sabah akşam nöbet tutmak olduğunu, ancak kendilerinin gençliği emanetçi-bekçi-asker olarak görmediklerini, gençliği doğrudan karar alma mekanizması içinde gördüklerini ve bu konuda ciddi adımlar atıldığını, siyasal katılım aşamasında gençliğin işin içine girdiğini söyledi.

Yetersiz yatırımlar, tutuklu öğrenciler, işin içeriğinin dolmaması, internet kapatma, genç işsizlik oranlarının yüksek olması gibi eleştiriler yapıldığını ancak yaşamın bir ritmi olduğunu, geçmişteki yanlışların telafi edilmesinin kolay olmadığını, üç-beş yıl içinde sorunların çözümediğini; internetin bu kadar teşvik edildiği bir ortamda kapatma söyleminin ironik olduğunu, 1999 yılındaki meslek liselerine katsayı sorununu getiren uygulamaların genç işsizlik oranlarını arttırdığını belirtti.

Tek tipçi bir anlayışın yerini renkli, farklılıkları gözetilen bir anlayışa bırakmasının nedenlerinden birinin üniversite sayılarının artması olduğunu, üniversite sayısının artmasının toplumun özgürleşmesine, gençlerin gelişimine ve istihdam sa-

yısına yansıtacağını, üniversitelerin toplumdaki sosyal mobilizasyonu, sınıfsal geçişi sağlayan en temel etken olduğunu ve Türkiye'de demokratik standartların arttığını aktardı. Tek tipçi anlayıştan dolayı bazı iktidarlar döneminde hiç üniversite açılmadığını, üniversitelerin bazı ideolojilerin merkezi haline geldiğini, üniversitelerden bilimsel çalışmalar yerine kavgalar üretildiğini ancak son dönemde üniversite sayısının artması ile tek tipçi anlayışın azaldığını, demokrasinin çok geliştiğini ve ideolojik kutuplaşmanın çok azaldığını belirtti. Örneğin CHP'nin MHP'den aday göstermesinin nedeni olarak Türkiye'de demokratik standartların artması olduğunu düşündüğünü söyledi.

Türkiye'de son onbir yılda kadınlara hem nicelelik hem de niteliksel çok fazla yatırım yapıldığını, 2003-2012 yılları arasında 3.600.000 kişinin okuma yazma kurslarından yararlandığını, bunun %75'inin kadın olduğunu (2.570.840 kadın), "haydi kızlar okula" kampanyası ile 2003 yılında 40 bin kız okula kaydedilirken, 2013 yılına kadar 350 bin kız çocuğunun okula kaydedildiğini, milli gelir artarken kurumlar özelleşirken Türkiye'nin demokrasi ve özgürlük açısından geriye gitmesinin mümkün olmadığını aktardı.

Konuşmacılara, Gençlik Kollarının partilerin aksesuarı gibi görüldüğü, söylemlerinin partilerin işleyiş ve programlarına yansımadağı, söylemlerin ezberletilmiş izlenimi yarattığı, parti içinde yaşça büyük olanlarla fikir ayrılıkları olup olmadığı ve eğitim politikasında 4+4+4 ile okuldan alınan çocukların sayılarının daha çok olduğu, KPSS ile belli bir puan alarak kamuya girildiği ancak 2008 den bu yana bazı yerlerde mülakat sistemine geçildiği, bu uygulamayla kayırmacılığa kapı açıldığından kaygı duyulduğu soru ve eleştirileri yöneltildi. Gökçe Pişkin öncesinde, Gençlik Kolu Başkanı iken, şimdi ise Parti Meclisi üyesi olduğunu, bunu önemli bir gelişme göstergesi olarak kabul ettiğini aktardı. Ancak halen, Anayasa'nın Gençlik Kollarını partinin yan kolu olarak gördüğü, Avrupa'da ise hazine bütçe aktarıldığı, kendi kararlarını alabildikleri belirtildi. Gökçe Pişkin tarafından, gençlerin siyasete atılmak, katılmak istedikleri, ancak siyaset me-

kanizmalarına güvenlerinin olmadığı aktarıldı. Genellikle, gençler ve kadınların bir vitrin olarak görüldüğünün doğru olduğu, ancak bunun değişmesi gerektiği görüşü paylaşıldı. Emre Cemil Ayvalı, atanılan kişilerin nasıl biri olduğunu anlamak için bu uygulamanın gerekli olduğunu, sadece puan ile alınmasının doğru olmadığını, bilgisayar atamalarının daha sakıncalı olduğunu düşündüğünü aktardı. Sokaktaki gençlerin kavgaya eden milletvekillerini gördükçe, siyasi işleyişe güvenlerinin azaldığı vurgulandı.

“Türkiye’de Genç Olmak” başlıklı oturumda Prof.Dr. Bahar Gökler, Prof.Dr. Mutlu Binark, Prof. Dr. Aylin Görgün Baran sunumlarını gerçekleştirmiştir.

Toplumsal ve Bireysel Kimlik Açısından Günümüz Gençliği (Prof.Dr. Bahar Gökler)

Gençlik dönemi kimlik yapılanmasının gerçekleştiği bir dönemdir. Kimlik oluşumu sırasında özdeşleşilen değerler ergenin bugününü oluşturmada ve geleceğe dönük ülküler, hedefler ve bağlar taşımasında ona yardımcı olur. Gençlikteki bireyselleşme süreci, yetişkinler tarafından uygun biçimde desteklendiğinde, kimlik oluşumu sağlıklı bir biçimde gerçekleşir. Genç bir yandan kendi özgün değerlerini, hedeflerini ve yönelimlerini oluştururken, ailenin ve toplumun kendisine sunduğu değerler ve ülküleri de yaşantısına katar.

Bireysel kimlik, toplumsal değerlerden önemli bir biçimde etkilenmektedir. Kimlik yapılanması kişinin çocukluk ve ergenlik dönemlerinde özdeşleştiği roller, tasarımlar, ülküler ve değerler tarafından, bunların bütünleştirilmesi sonucu gerçekleşir. Kimlik amaçlar, ülküler, dünya görüşü, inançlar, politik, ideolojik eğilimler, toplumsal yaklaşımlar gibi kişisel tutum ve değerleri içeren bütüncül bir kavramdır.

Günümüzde “küreselleşme” ülkemiz gençlerinin kimlik yapılanmasını etkileyen önemli bir süreç olmuştur. Küreselleşme “geleneksel aile yapısının çözülmesi” ile birlikte giden ve bireysel ve toplumsal kimlik yapılanmasını biçimlendiren pek çok değişkeni içinde barındırmak-

tadır. Gençlerde kimlik gelişimini ya da kimlik duygusunu olumsuz yönde belirleyen çeşitli değişkenler bulunmaktadır: evlilik öncesi cinsel ilişki, istenmeyen gebelikler, çocuğa yönelik şiddet, özkıyım ki 15-25 yaş arası en yüksek düzeydedir, ihmal ve istismarda artma, yabancılaşma, yalnızlaşma, boşanma, kültürel değişim süreçlerinin aileye yansması gibi. Dünyada ve ülkemizde dışlanmış, yabancılaşmış çocuk ve gençleri tanımlayan çeşitli kavramlar oluşmuştur. Örn. kayıp çocuklar, taş atan çocuklar, çocuk gelinler gibi. Nedenler arasında ailenin yalnızlaşması, toplumda yabancılaşma, değerlerin çözülmesi, denetim ve özdeşim sorunları sayılabilir.

Yalnızlaşan ve uyaransız kalan çocuk ve gençler gelişim düzeylerine göre gereksinim duydukları doyumunu, yalnız ortamlarının onlara sunduğu seçeneklerde ararlar ki bu seçeneklerin başında televizyon, cep telefonları, bilgisayar ve internet gelmektedir. Böyle bir ortamda kitle iletişim araçlarının gençlerin yaşamına girmesi ile gençlerin “telekoşullanmışlık” dediğimiz giderek gerçeklerden uzaklaşarak sanal bir etkileşim ortamında öğütüldükleri görülmektedir.

Bir bireyin kimliği, üyesi olduğu grubun toplum içindeki konumuyla belirlenir. Toplum-birey ilişkisi, kişinin, üyesi bulunduğu grup ve bu grubun toplum içindeki diğer gruplarla ilişkileri doğrultusunda kendi kimliğini ve ait olduğu toplumsal yapıyı oluşturması, bu toplumsal kimlik çerçevesinde davranış ve yönelimlerini belirlemesi olarak ele alınmaktadır. Kişilerin üyesi oldukları grubun konumu onları kendilik değerlerini etkiler ve toplumsal kimliklerini belirler. Gezi parkı eylemlerinden önce gençler ile ilgili olumsuz algının toplumda bir düş kırıklığı yarattığı, gençlerde ortaya çıkabilecek olan “edilmiş kimliksizlik” onları donanımsız kıldığı görülmektedir. Genci yabancılaşmanın tutsaklığından, toplumu küreselleşmenin kuşatmasından kurtaracak olan “bilinçlenme eğitimi ve bilinçlenme eylemi”dir. Gezi parkı olayları gerek bu süreci başlatan ve sürdüren gençler açısından gerekse gençlerin yanında yer alan diğer yurttaşlar açısından bir toplumsal bilinç birliğinde birleşerek toplumsal kimliğin sağlamaştırılması

açısından önemli bir süreç olarak değerlendirilmelidir.

Ergenlikte “ulaşılabilir kimlik” bir krizi aştıktan sonra, araştırıp, keşifler yapıp kendi değerlerini oluşturmuş olan bir kimlik yapılanmasıdır. “Kimlik duygusu” bireyin kendi yaşayışı, birey olarak benzersiz, biricik ve kendine özgü bir üslup içinde var olması ve bu yaşayış biçiminin süreklilik gösterdiğini duyumsaması olarak tanımlanabilir. Toplumun bir birimi olan ailenin, ergenin oturmuş bir kimlik geliştirmesinde belirleyici bir yer tuttuğu bildirilmektedir. Ailenin ya da toplumun yaşam tarzında belirgin bir değişikliğin olduğu, bir anlamda kültürel bir kopuşun yaşandığı durumlarda, gençlerin kimlik süreçlerinin de görece olumsuz etkilendiği belirtilmektedir. Ana babalarına güvenli bağlanan ergenlerin çevrelerini araştırmaya, keşfe açık gençler oldukları gösterilmektedir. Bağlanma ile bireyde kendilik farkındalığının gelişimi ve güvenli bağlanma ile kişinin kendine bir yaşam öyküsü oluşturabilmesi arasında ilintiler gösterilmiştir.

Toplumsal ya da ulusal kimlik de belirli bir yere (anayurt, toprak) yerleşmiş insanlar tarafından paylaşılan ve “süreklilik, ortak anılar, ortak paylaşımlar” anlamında duygu ve değerler içeren derin bir “ kolektif kimlik” duygusundan köken almaktadır. “Ulus bir ruhtur. Aslında tek olan iki şey ruhu oluşturur. Birincisi geçmiş, diğeri de şimdiki zamandır. Geçmiş ortak belleğin zengin mirasını taşır, şimdiki zaman ise birlikte yaşamının kabulünü ve arzusunu, devralınan bölünmez mirasa değer verme istencini yansıtır. Birlikte büyük işler başarmış olmak ve daha fazlasını yapmayı istemek bir ulusu oluşturan temel koşullardır.”

Bir diğeri, diğerleri, çevresi, kökleri, anıları, üzerinde yaşadığı toprak ile ilişkilerinde bir bütünlük, bir tutarlılık, yaşam ve ilişkiler karşısında bir dayanıklılık ile birlikte bunlara içten bir bağlılığın sürdürülmesi insanı geliştiren, kendiliği büyüten ve genişleten bir süreçtir.

Ergenlerde bağlanmanın, ruhsal bağımsızlaşma

ile bağlantılı olduğu belirlenmiştir. Güvenli bağlanma ile ergenlerde ayrışma, bağımsızlaşma ve bireysel kimlik arasında doğrusal bir ilişkinin var olduğu gibi toplumsal ya da ulusal kimlik ile bağımsızlık arasında da doğrusal bir bağlantı bulunmaktadır. Sağlıklı bağlanma örüntülerinin kuşak aşkın sürdürülmesi, dönüştürülerek içselleştirilmesi bireysel kimlik yapılanması açısından ne denli önemli ise, toplumsal kimliğin kuşaktan kuşağa devredilerek korunması ve zenginleştirilmesi de bir ülkenin varlığını sürdürebilmesi açısından o denli önemlidir.

Yeni Medya ve Gençlik (Prof.Dr. Mutlu Binark) Gençliğe ilişkin mitlerin üretilmemesi gerekmektedir. Gençliğin nerede başladığı, haklar ve görevler toplumsal kurgulardır. Toplumsal ve siyasal olarak üretilir ve şekillenir. Bütün farklı siyasal projelerde farklı gençlik tanımları vardır ve farklı gençlik mitleri üretilir. Türk siyaset tarihinde zihniyet sorunu, üretilen bir gençlik mitidir, ülkenin geleceği olan bir gençlik miti üretilmektedir. Örneğin altın nesil, mütebedeyyin gençlik, laik ve Atatürkçü gençlik gibi. Bu mitler makbul olan gençlik mitlerine karşı tehdit içeren gençlik mitlerini üretir. Örneğin marjinal, çapulcu, tinerci, satanist gençlik gibi. Sonuçta ikili bir kurgu olduğunu görürüz.

TÜİK verilerine göre internete erişim olanağı olan hane sayısında 2007 ile 2013 yılları arasında anlamlı bir artış bulunmaktadır. İnternet kullanımını 16-24 yaş arası artmaktadır. Genç nüfusun %51,4’ü erkeklerden, %48,9’u kadınlardan oluşmasına karşın internet kullanımı erkeklerde % 80,6, kadınlarda %55,4’dür. Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin bu alanda da üretildiği görülmektedir.

Aslında yeni medya üzerine konuşulurken kuşak olarak bilmediğimiz ve az kullandığımız bir alan üzerine konuştuğumuzu fark etmemiz gerekir. İnterneti en az kullananlar 55 yaş üstü kişilerdir. Öte yandan Basın Yayın Enformasyon Genel Müdürlüğü (BYEGM) verilerine göre, Türkiye’nin sosyal medya sitelerinde geçirdiği süre 8,6 saat olup facebook ve twitter’da dünya sıralamasında ilk 10’da yer almakta, en çok

twit atan ülkeler sıralamasında ise Singapur'dan sonra ikinci sırada bulunmaktadır. Yani Türkiye yeni medya ortamında yer almaktadır ancak o kuşak 55 yaş üstü kuşak değildir.

"Yeni medya" terimi cep telefonları, akıllı telefonlar, tabletler, ağ üzerine bağlantılı olan tüm teknolojileri kapsamaktadır. Bu teknolojiler neden "yeni" olarak tanımlanmaktadır? Nedeni: yeni ilişkiler, bireyin ve toplumun yeni kimlik deneyimleri, etkileşim, düz çizgiselliğin dışında dahil olma, katılım olanağı sağlaması, yayılımın hızlı olması, gazetenin en fazla 1 milyon tiraja ulaşabilmesine karşı, sosyal medya ortamlarında atılan bir twit ya da videonun bir anda 3-4 milyona bir kaç hafta sonra ise 10-15 milyonluk bir izleme olanağına sahip olması, sesin, görüntünün ve imgenin bir arada olması, mevcudiyet-aidiyet duygusu, cemaatleşme, içerik üretebilme etkisine sahip olabilmesidir. Etkileşimsellik, kullanıcı-türevli içerik üretimine olanak sağlar.

Kullanıcı türevli içerik: Sıradan insanların, geleneksel medyada tüketici olan bizlerden farklı olarak içerik üretici konuma gelmesidir. Gezi parkı eylemleri bir kullanıcı türevli içerik devrimidir.

Hashtag/Cemaatleşme: Kullanıcı türevli içerik bireylerin aktif ve dahil olmasını ve sonuçta birey olmasını sağlayan bir özellik olup bir çatı altında toplanmayı sağlamaktadır. Örn."bugün televizyonları kapat" şeklinde bir hashtag olabilmektedir. Gelişen durum aslında ülkemizde fazla görmediğimiz, katılımcı kültürün gelişmesidir. Yeni medya ortamları, katılımcı kültürü desteklemekte, geleneksel medya karşısında üretici olmayı tetiklemekte, bireyi izleyici konumdan aktif, müdahil yutttaş konumuna getirmektedir.

Prosumer/üretüketici olgu: Katılımcı kültür "üretüketici" olmayı gerekli kılar. Forum sitelerine, sosyal sitelere girmekle görebiliriz. Kolektif zekayı, sorunların çözümünü, yurttaşlığı güçlendirir.

Yeni medya ortamlarında gençlerin yeni top-

lumsallaşmasını görürüz. Ağ toplumu, yeni kamusal alan, kolektif zekanın hayata geçebileceği alan, siber alandan sokağa-yaşama geçen alan gibi. Gezi parkında, dijital aktivizmin sokağa geçtiğini gördük "diren gezi". İdeal ben'in temsili ve performans alanıdır. Bu alan bir tür teşhir alanı da olabilir, dikizcilik alanı da olabilir, dijital gözetim alanı da olabilir. Bu ortamlar gençler için gayri maddi iş gücüne/emeğe de dönüşebilir.

Yeni medyada dezorfarmasyon, twitter yumurtaları (sahte hesap), viral yayılım, yaftalama gibi yeni sorunlar da olabilmektedir. Diğer sorunlar arasında dijital gözetim, kişisel güvenliğin sağlanma güçlüğü, tek tip beslenme (facebook ve twitter dışında kullanmıyoruz) sayılabilir.

Kendi sözünü üreten ve paylaşan yurttaş, demokrasinin asıl öznesidir. Yeni medya alanları da yeni kamusal alan ve kitlesel iletişim aracıdır. Demokratik siyasal bir rejimin istikrarının teminatı ifade özgürlüğünün korunması ve sahiplenilmesidir. Özgürlüğün bir biçimi reddedilirse genel anlamda özgürlük de reddedilir ve özgürlük bir istisnaya dönüşür. Benjamin Franklin'in dediği gibi "Kişilerin güvenliğini sağlamak için özgürlükte yapılacak sınırlamanın sonunda hem güvenlikten oluruz hem de özgürlükten".

Sosyolojik Olarak Gençlik

(Prof. Dr. Aylin Görgün Baran)

Türkiye'de İstatistiklerle Gençlik

Türkiye nüfusunun %16,6'sı gençtir. Gençlerin toplam nüfus içindeki oranı, 2075 yılında %10,1'e düşecektir. Yükseköğretimde net okullaşma oranı (18-22 yaş grubu) %35'tir. Genç işsizlik oranı 2012 yılında %17,5'tir. Genç nüfusun %14,2'si evlidir. Gençlerde internet kullanım oranı %67,7'dir. Gençlerin yaklaşık %84'ü gelecekte umutludur. Seçilmiş ülkelere göre genç nüfusun toplam nüfus içindeki oranı incelendiğinde, 2011 yılında 15-24 yaş grubundaki genç nüfus oranının yüksek olduğu ülkelere birinin Türkiye (%16,8) olduğu görülmektedir. Avrupa Birliği üye ülkeleri ortalamasına göre genç nüfus oranı %11,8 iken, Amerika Birleşik Devletleri'nde %14,1 ve Kanada'da %13,3'tür. Bu oran, 2010 yı-

ında Brezilya'da %17,2 ve Meksika'da %18,3'tür (TUİK 2012).

Genç ve Gençlik

Gençlik, genel olarak yaş değişkenine bağlı olarak tanımlanmaya çalışılır. Gençlik dönemi, farklı toplumlarda, farklı zamanlarda, farklı yaklaşımlarla değerlendirilmiştir. Gençlik, bu bağlamda hem biyolojik ve psikolojik hem de sosyolojik ve kültürel bir niteliğe sahiptir. En genel anlamıyla gençlik, buluşa ermeyle başlayan, fizyolojik ve psikolojik değişmeyi içeren, bireyi sosyal olgunluğa hazırlayan ve birey/yurttaş olma özelliklerinin öğrenildiği bir geçiş dönemi olarak nitelenir. Bu anlamda gençten ailesi ve toplum tarafından toplumsal sorumlulukları üstlenmesi ve topluma uyum sağlaması beklenir. Birleşmiş Milletler gençlik dönemini 12-24 yaş çerçevesinde ele alır. UNESCO'nun yayınlarında gençlik dönemi 15-24 yaş aralığını kapsar. UNESCO'ya göre gençlik sürekli evrim halinde olan heterojen bir kategoridir ve genç olma deneyimi ülkeden ülkeye değişebilmekte ve bölgeler arasında farklılık gösterebilmektedir. T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı gençlik dönemini 14-29 yaş olarak belirlenmesi konusunu Bakanlar Kurulunun onayına sunmuştur. Gençlik dönemi, bireyin, biyolojik ve duygusal süreçlerdeki değişikliklerle başlayan cinsel ve psikososyal olgunluğa doğru gelişmesi ile süren, bağımsızlığını ve sosyal üretkenliğini kazandığı ve belirlenmemiş bir zamanda sona eren kültürel ve kronolojik bir dönemdir. Bu anlamda, aslında yaşam döngüsü kuramı çerçevesinde ele alındığında her dönemin birbirini takip ettiği ve insan yaşamının süreçsel bir akış olduğu görülür. Belli bir toplumdaki gençten söz ederken o toplumun kendi kültürel değerler ve normlar sistemine göre yetişen bir birey akla gelir. Bu bakımdan her toplum, her grup, kendi gencini kültürel olarak inşa eder, sosyalleştirir.

Gençlik dönemi çelişkilerle doludur. Psikolojik anlamda uçlarda dolaşma dönemidir. Gençler, kendilerini bir taraftan egoist diğer taraftan evrenin merkezi ve biricik ilgi nesnesi olarak görme eğiliminde olurlar. Bir yandan toplum yaşamının içinde olmak isterken öte yandan

yalnızlığa özlem duyarlar. Tercih ettikleri lidere bağlılıklarına önem verirler ama aynı zamanda otoriteye karşı mücadele ederler. Gençler kendini feda etmeyi göze alırken, birine bağlanmayı tutku haline getirirler. Bir yönü ile bencil ve maddeci, diğer yönüyle idealist olurlar. Duyguları iyimserlik ve kötümserlik arasında gidip gelir. Ya hep beyazlar ya da hep siyahlar vardır. Düşüncelerinde grilere pek yer yoktur. Bazen çok çalışır, hızlıdır bazen de ilgisiz ve kayıtsız ama aynı zamanda hassastırlar. Bir yandan çileci öte yandan en ilkel dürtüsel davranışlar gösterebilirler. Hall, gençlik dönemini, insan yavrusunun toplumun bir bireyi olacak biçimde uygarlaşması süreci olarak görür. Genç, başkalarını düşünme, adalet ve sosyal refah gibi idealleri nedeniyle toplumsal sorumluluğu ön planda tutarken, bireysel olarak yaşadığı fırtınalı iç çatışmalar nedeniyle gerilim halindedir.

Gençlik ve Kültür

Toplumun beklentilerinden kaynaklanan gence ilişkin kalıp yargılar vardır. Gençlik döneminin kendine özgü avantaj ve dezavantajlarından meydana gelen bu kalıp yargılar aynı zamanda gencin davranışları hakkında çevresine olumlu-olumsuz fikir verir: Cahil, tecrübesiz, naif, ürkek, çekingen, utangaç, asi, söz dinlemez, bildiğinden şaşmaz ya da delikanlı, cesur, güçlü, korkusuz, girişken, eşitlikçi, adaletli, dürüst, yardımsever gibi. Bu kalıp yargılar olumlu ve olumsuz olarak belli sıfatları niteler. Kalıp yargılar kültürel kodlarla da bağlantılıdır. Bu bağlamda sosyolojik olarak, gencin davranışları, kültürel olduğu kadar çağa ve topluma damgasını vuran tarihsel-toplumsal gerçekliklerle de yakından ilgilidir. Alt kültür grubu olarak gençlik, egemen kültür kalıbından yöresel, bölgesel ve toplumsal kategorilere göre değişen yaşam tarzını ifade eder.

Alt kültür bir nitelik farkı değil, derece farkıdır. Alt kültürler yaş, meslek, cinsiyet, eğitim, zenginlik gibi kategorik olarak belirlenen durumlar için söz konusudur. Gençlik döneminde birey, toplumun mevcut değerler ve normları ile karşılık içinde olan, hatta bu kültürel kodların zıddını içeren kendine özgü değer ve normla-

rı benimseyen ve bundan dolayı "karşı kültür" olarak nitelenen bir özellik gösterebilir.

Gençlik ve Demokrasi

Touraine, günümüz sanayi ötesi/geç kapitalist toplumun 3 özelliğinden söz eder:

1. Örgütlenmenin dışında olan ve bir bilinç olan özne (öznelik)
2. Merkezi toplumsal çatışmaların alanını oluşturan bilişsel, iktisadi ve etnik kültürel modellerin varlığı (tarihsellik)
3. Bu modellere toplumsal bir biçim vermek için birbirleri ile mücadele eden toplumsal gruplar (toplumsal hareketler)

Bu üç değişkenin bileşimini sağlamanın güç olduğuna değinen Touraine, yine de mevcut zorlukları ve engelleri aşmaya çalışan bir çaba ortaya koyar. Çünkü toplumsal yaşam mücadelesi kaynağını eşitsizliklerden alır ve bu kaçınılmazdır. Touraine bu yeni dönemin demokrasi anlayışını "kültürel demokrasi" olarak adlandırır. Kültürel demokrasi, çok kültürlülük demek değildir. Aksine kültürel demokrasi, kültürel çeşitliliğin ulusal toplumsal birlik ve dayanışma içinde korunmasını ve kültürel değerlerin akıl ve akılcılığın gerekleriyle uzlaştırılması konusunu şahsiyet kazanmış bireyin/öznenin yaratıcılığına ve iradesine bırakılmayı ön görür. Kültürel demokrasinin hayat bulmasında aydınlara büyük görevler düştüğünden söz eder. Bu bağlamda aydınlara asıl işinin kültürel çeşitlilik ve dayanışmayı savunmak olduğunu vurgular. Bu açıklamalar gelecek nesillerin şimdiden kültürel demokrasi anlayışı ile donanmasını sağlamak için önemlidir. Mademki gençler ailelerinin ve ülkelerinin geleceği olarak görülüyor, o halde yapılması gereken onları anlamaya çalışmak ve gelecek dünya için kültürel demokrasi anlayışını şimdiden inşa etmenin olanaklarını aramak ve yaratmak olmalıdır.

Tarihsel ve Toplumsal Gerçeklikler

Bireysel açıdan, gencin kendini geliştirip toplumsal sorumluluklarının farkında olması ve hedeflerini ortaya koyarak geleceğini güvence altına alması, toplumsal açıdan ise geleceği inşa eden bir kimlik üstlenmesi gencin toplumun gelece-

ği misyonunu yüklenmesi önem taşır. Özellikle gençliğin gelecek ve umut olduğu unutulmamalıdır. Toplumun normları ve gençlik üzerine kurumlaşan davranış kalıpları, bir alt kültür olarak gençliği sosyolojik açıdan değerlendirme olanağı sunmaktadır. Gence ilişkin oluşturulan toplumsal normlar ve değer yargıları, ülkenin ve dünyanın içinde bulunduğu konjoktürel gelişmelerden etkilenir. Bu dönemler gencin kültürel sermayesinin oluşmasına yardım eder. Örneğin 68 kuşağı olarak literatüre giren gençliğin haksızlığa tahammül edemeyen, isyankâr, kendi grubu içerisinde dayanışmacı, eşitlikçi anlayışı döneminin siyasal ve ekonomik olaylarından bağımsız değildir.

Yakın dönemde cereyan eden Gezi Parkı Eylemleri de dönemselsel olarak tarihsel ve toplumsal gerçeklik olarak değerlendirilebilir. Gençlerin masum isteklerinin iktidarın öfke ve kızgınlık içeren söylemleriyle amacından sapmış ve şiddet eylemlerine dönüşmüştür. Çevreye duyarlı, otoriteye baş kaldıran bu gençler "anlaşılmaktan uzak" bir biçimde polisiye tedbirlerle susturulmaya çalışılmıştır. İktidar uygulamalarının yasakçı zihniyeti toplumsal bir gerçeklik olarak yalnızca gençleri değil aynı zamanda tüm yurttaşları da etkilemekte ve yasakçılık totaliter uygulamaları artırmaktadır. Oysa ister klasik demokrasi isterse katılımcı demokrasi anlayışı olsun iktidarın uygulamalarına tepki gösterilmesini ilke olarak kabul eder. Bu tepkiler, hükümetin icraatının olumlu olup olmadığının anlaşılması bakımından önemlidir. Rousseau, "dünyanın kraliçesi olan kamuoyu, iktidarın tebaası değil, asıl hükümetler kamuoyunun kölesi durumundadır" ifadesi durumu net açıklamaktadır.

Keza ABD'de 1960'lı yılların gençleri kendilerini ifade etmenin bir yolu olarak çeteler kurmuşlardı. Bireyin yetişkinliğe geçiş sürecinde oluşan yapısal sorunlar ve ilişki ağları kuşak itibarıyla gencin deneyimlediği durumlar zihinsel bir kod oluşturmakta ve gencin davranışlarına yansıtıldığı gibi ileri yaşlarda da etkisini sürdürebilmektedir. Genel olarak kuşağın oluşumu en az 10-20 yıllık süreci kapsamaktadır.

Kuşak Farklılaşması

Bu anlamda bir kuşak sınıflaması yapmak mümkündür:

Emekliler (1925 öncesi doğanlar)

Kurucu kuşak (1925 – 1945 arasında doğanlar)
sessiz kuşak

Bebek patlaması (1946 – 1964 arasında doğanlar)

X Kuşağı (1965 – 1970 arasında doğanlar)

Y Kuşağı (1981 – 2000 arasında doğanlar)

Z Kuşağı (2001 ve sonrası doğanlar)

Bu sınıflamanın temelinde, bir kuşak çatışmasının yaşanması bulunmaktadır. Diğer bir ifade ile kuşaklar arası çatışma, iki kuşak arasında birbirini anlamakta zorlanmak, değerler üzerinde farklı görüşlere sahip olmak, dönemin teknolojik olanaklarının farklılığı, eğitim-öğretim düzeyin farklılığı, siyasi politikaların, ekonomik düzeyin ve krizlerin etkisi gibi çoğaltabileceğimiz nedenler kuşakların birbirini anlamasını zorlaştırmaktadır. Kuşak itibarıyla her dönemin sosyalleşme araçları farklı özelliklere sahiptir. Geçmiş dönemlerde ailenin etkisi daha fazla iken günümüzde televizyon, internet, akıllı telefon, cep telefonu gibi çeşitlendireceğimiz, birbirinin türevi iletişim araçlarının etkisi daha güçlü olmaktadır. Bu arada akran gruplarının etkisi her dönem için önemli olmuştur. Türkiye’de 1923’den bu yana krizler bulunmakla birlikte toplumda her dönemin refah düzeyi görece olarak bir önceki dönem göre artmaktadır. Toplumların refah düzeyi arttıkça bireylerin gereksinim ve istekleri de farklılaşmaktadır. Bu farklılaşma kapitalist üretim sürecinin gelişimi ile ilgilidir. Genç, bir yandan toplumun ona sunduğu olanakların neler olduğunu anlamaya çalışmakta diğer yandan onun bu olanakları kullanma isteği ile ona ulaşma arasında sıkışmışlık yaşamaktadır. Gencin amacını gerçekleştirmek için sahip olduğu olanaklar ile bu amacına ulaşmada kullandığı araçlar arasında oluşan açıklık aynı zamanda bir ANOMİNİN yaşanmasına da yol açmaktadır. Türkiye’de 17 Aralık yolsuzluk operasyonu birçok genci, yasal olmayan yollardan zengin olmanın hayallerini kurmaya götürdüğü gibi yasadışı yollardan para kazanmanın meşru olduğuna inanmaya da sürüklemektedir. Öte yandan tüketim toplumu anlayışı ve kültürün teknolojik olarak üretilmesi

teknolojinin siyaset ve siyasetin yine kültür üzerinden üretilmesi anlayışı “tüket at” mantığını getirmekte ve “tüketikçe mutlu ol” anlayışını yaygınlaştırmaktadır. Artık siyaset, teknolojinin kültür ürünleri olarak üretilmesini getirmekte ve bunu bir kültür politikası olarak kitlelere kabul ettirmektedir.

Bu nedenle yapısal sorunlarla ilişki ağları birbiri içerisinde örülmemekte ve toplumsal düzen ve birey/özne ilişkisi bu şekilde inşa edilmektedir. Bu bağlamda gençlik bir inşa etme/edilme sürecidir. Bu nedenle tarihsel-toplumsal gerçeklikler önem taşımaktadır. Dönemsel olarak çağa damgasını vuran olaylardan ve konjoktürel gelişmelerden soyutlayarak genci anlamak imkânsızdır.

Grup Tartışması’nda,

Çalıştay’ın sonunda, ülkemizde toplumsal cinsiyet sorununa, kadına yönelik şiddete, cinsel tacize vurgu yapıldı. Bu sorunu kişilerin kendilerinin aşmasının çok zor olduğu, devlet politikalarının daha etkili olduğu, kamusal alan ile özel alan ayrımı kalmadığı, devletin yatak odalarına kadar girip en az üç çocuk ya da kürtaj yasağı gibi nüfus politikaları ürettikleri belirtildi. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı’nın yalnızca kadına yönelik ya da aile içi şiddete yönelik politikalar geliştirmelerinin yeterli olmayacağı, cinsiyet yönelimi farklı olanlara yönelik de çalışmalar yapmaları gerektiği, ki anayasada cinsiyet yönelimi farklı olanlara karşı nefret suçunun kaldırıldığı aktarıldı. Geçmişte kadına yönelik şiddetin gizli kaldığı, konuşulmadığı, son dönemde ise kadına yönelik şiddetin konuşulabiliyor olmasının bile bir kazanım olduğu belirtildi. Bunun karşısında öfke ve saldırganlığın kabul görmesi, sağlıklı çözüm yollarının yeterince geliştirilmemesi gibi nedenlerle şiddetin sıklığının ve derecesinin çok arttığı görüşü dile getirildi.

Toplumumuzda çocuk ile genç arasındaki farkın anlaşılmadığı, gençlerin yaşam tarzları ile ilgili sürekli çevrelerine hesap vermelerinin istendiği, bireyselleşmesine izin verilen bir gençlik olması gerektiği aktarıldı. Çocuklar ve gençler ile ilgili politikalar oluştururken genç nüfusun artmasının hedeflenmesi gibi niceliksel planlar yapılma-

sının sakıncalı olduğu, niteliksel planların daha önemli olduğu belirtildi.

Sansürlü internet olması gerektiği, TİB aracılığı ile yapılacak düzenlemelerin uygun olmadığı konusunda ortak görüş oluşturuldu. Düzenleme kurullarına seçilecek olan kişilerin kamusal temsil yetiği gözetilerek seçilmesi gerektiği, üniversitelerin, sivil toplum kuruluşlarının bu kurullara katılması gerektiği vurgulandı.

Gezi olayları ile apolitik etiketli gençlerin herkesi şaşırttığı tartışıldı. Hem bu gençlik hareketinin herkesi şaşırtması hem de bu hareketi ele alma biçimi erişkinlerin gençleri yeterince tanımadığını anlamlı bir şekilde gösterdiği paylaşılan görüş oldu.

Sonuç

Gençlik dönemi genel olarak çatışmalı-gergin, zor bir dönem olarak bilinir. Ancak son yıllarda bu dönemin diğer gelişim dönemlerine benzer şekilde kendine özgü özellikleri olan normal bir gelişim dönemi olduğu görüşü kabul edilmektedir. Gençlik dönemini zor yapan en önemli nedenlerden birinin bu dönem ile ilgili bilgi eksikliği olduğu görülmektedir.

Prof. Dr. Atalay Yörükoğlu'nun "Gençlerden Erişkinlere Açık Mektup" yazısında "İyiliğimizi istiyorsunuz ama arkadaşlıktan meslek seçimine kadar pek çok konuda bize karışmadan edemiyorsunuz. Çağlar boyunca ana-baba, öğretmen, yönetici olarak tüm yetişkinlerin ortak tutumu şu olmuştur: Gençlik çağını yüceltip gençleri küçümsemek. Yitip giden gençliğinize ağlarken şimdiki gençliği eleştirerek avunuyorsunuz" demıştır.

Gençler günümüzde ekonomik sorunlar, işsizlik, eğitim sorunları, sınavlar, hedeflerini gerçekleştirememeye, gençliklerini özgürce doya

doya korkmadan yaşayamama, barınma sorunları, gibi çok çeşitli sorunlar ile karşı karşıyalar. Yaşam tarzlarına, inançlarına saygı duyulmasını istiyorlar. Kendileri adına karar alınmamasını, kendileri adına düşünülmemesini, ne yapmaları gerektiğinin söylenmemesini istiyorlar.

Hacettepe Tıp Fakültesi son sınıf öğrencilerine "Türkiye'de Genç Olmak" anlamı sorulduğu zaman aktarılan cümleler özet niteliğindeydi;

- "Genç olamamak" demektir.
- Başlı başına depresyon nedenidir.
- Özgür olamamak, düşüncelerini özgürce söyleyememek demektir.
- İstemediğin işleri yapmak, hayallerinden uzak bir yaşamı yaşamak zorunda bırakılmaktır.
- Gelecek kaygısına sahip olmak demektir.
- 13 yaşında 45 yaşında biriyle evlendirilmeniz demektir.
- Cinsel istismara uğrayıp sonra ruh sağlığı bozulmuş raporu almak demektir.
- Suça sürüklenen, taş atan, sokakta yaşayan, barınma sorunu olan genç demektir.
- Büyüklerinin sözünden çıkamayacak kadar çocuk ancak sorumluluklarını bir kenara bırakıp aklına estiği gibi hareket edemeyecek kadar yetişkin olmaktır.
- Aile bağlarının kuvvetli olması ve yalnız kalmamak demektir.
- Yüreğinde dünyayı değiştirme cesaretini taşımak demektir.
- Nerede olunursa olsun genç olmak güzeldir.

Bu çalıştayın en önemli çıktısı, farklı görüşlerdeki kişilerin yan yana oturarak fikir üretebilmesi, birbirini dinleyebilmesi, konuşabilmesi ve bu birlikteliğin örnek olması gerektiği olmuştur.

"Amacım gençlik adına konuşmak değil, gençlerle yaşlı kuşak arasında bir diyalog kurulmasını kolaylaştırmak" diyen Prof. Dr. Atalay Yörükoğlu Hocamızı sevgiyle anıyoruz.